

وزارت معارف

دری

صنف سوم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ .ش.

دری صنف سوم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې
هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی
د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو
د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي
پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي
هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل ځلیږي
لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به
لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مو دی رهبر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

وزارت معارف

دری

صنف سوم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ . ش.

مشخصات کتاب

مضمون: دری

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش دری نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: سوم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تالیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامهٔ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادهٔ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندهٔ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادهٔ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

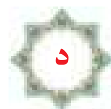
با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

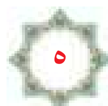
دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست

درس
اول

الله جَلّ جَلالُه

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و با صفت‌های الله جَلّ جَلالُه بیشتر آشنا شوند.

پرسش

چه فکر می‌کنید جهان و موجودات آن را کی پیدا کرده است؟

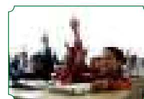
الله جَلّ جَلالُه انسان و جهان را با تمام موجودات آن آفریده است. برای ما جسم و جان، چشم، گوش، بینی، دست و زبان داده است تا ببینیم، بشنویم، ببوییم، حس کنیم و او را به یگانه‌گی یاد کنیم.

الله جَلّ جَلالُه آفتاب، زمین، مهتاب، ستاره‌گان، دریاها، کوه‌ها،

حیوان‌ها و نباتات را آفریده است تا به قدرت او پی ببریم.

الله ﷻ در هر زمان پیامبری فرستاده است تا مردم را به راه راست هدایت و رهنمایی کند.

ما باید چیزهایی را که الله ﷻ امر کرده است، انجام دهیم و آنچه را منع فرموده است از آن دوری کنیم، تا رضای او را به دست آریم.

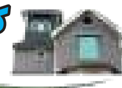

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (انسان، جهان و الله ﷻ) را روی تخته بنویسید و در جمله‌های مناسب به کار ببرید.
- خداوند ﷻ برای ما چه چیزها داده است؟
- در بارۀ مخلوقات الله ﷻ به صورت گروهی، صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	قدرت	توانایی
۲	هدایت	رهنمایی

کار خانه‌گی

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
دوم

حضرت محمد ﷺ

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، صفت‌ها و مقام والای حضرت محمد ﷺ را بدانند.

پرسش

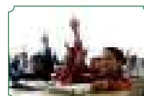
در بارۀ حضرت محمد ﷺ چه می‌دانید؟

حضرت محمد ﷺ پیامبر خداوند ﷻ و پیشوای تمام مسلمانان جهان است. قرآن شریف به حضرت محمد ﷺ نازل گردیده تا برای مسلمانان رهنما باشد.

خداوند ﷻ برای رهنمایی بشر، پیامبران زیادی فرستاده است که حضرت محمد ﷺ آخرین آنان می‌باشد. بعد از آن حضرت، هیچ کسی به پیامبری مبعوث نشده و نمی‌شود. حضرت محمد ﷺ

مردم را به راه نیک، صداقت، راستی و امانت‌داری دعوت کرد و ما مسلمانان اُمت و پیرو ایشان استیم.

حضرت محمدﷺ در چهل ساله‌گی به پیامبری مبعوث شد و در شصت و سه ساله‌گی از جهان رحلت نمود. مرقد پاکش در مدینهٔ منوره می‌باشد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (مسلمان، امانت‌داری، صداقت و راستی) را به حرف‌ها تجزیه کنید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- به صورت گروهی در بارهٔ صفت‌های حضرت محمدﷺ با هم گفتگو کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	رحلت	از دنیا رفتن	۴	مرقد	آرامگاه
۲	مبعوث	فرستاده شده	۵	صداقت	راستی
۳	نازل	پایین آمده	۶	امت	پیروان، گروهی از مردم

جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، جاهای خالی آن را با کلمه‌های مناسب تکمیل نمایید.

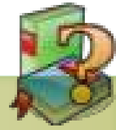
- حضرت محمدﷺ مردم را به راه (   ) دعوت کرد.
- قرآن شریف به (   ) نازل گردیده است.

درس
سوم

قرآن کریم

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و در بارۀ قرآن کریم معلومات بیشتر حاصل نمایند.

پرسش‌ها

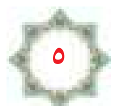
۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آخرین کتاب آسمانی چه نام دارد؟

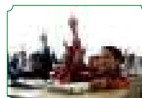
قرآن کریم آخرین کتاب آسمانی است. این کتاب از جانب خداوند ﷻ به وسیلۀ جبرئیل امین علیه السلام در ماه مبارک رمضان به حضرت محمد ﷺ نازل گردیده است.

پیام قرآن کریم برای انسان‌ها فراگیری علم و عمل نیکو می‌باشد.

قرآن کریم کتاب مقدس ما مسلمانان است که برای رهنمایی

بشر فرستاده شده است و دارای یک صد و چهارده سوره و سی پاره می‌باشد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید.

آسمانی	قرآن کریم	مسلمانان	جبرئیل علیه‌السلام	جانب

- قرآن کریم آخرین کتاب............... است.
- قرآن کریم از...... خداوند جل جلاله به وسیلهٔ .... به حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نازل گردید.
- .... کتاب مقدس ما .... است.

- به صورت گروهی در مورد نزول قرآن کریم صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	بشر	انسان
۲	جبریل علیه‌السلام	یکی از ملایک

برای کلمه‌های (قرآن کریم، رمضان و پیامبر صلی الله علیه وسلم) در کتابچه‌های خود جمله بنویسید.

درس
چهارم

حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و سجایای نیک حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟
۲- در بارهٔ حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه چیزی می‌دانید؟

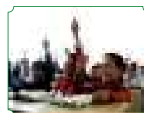
حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه از جملهٔ یاران حضرت محمد ﷺ بود. اولین کسی که از مردان، پیامبری آن حضرت ﷺ را تصدیق نمود و ایمان آورد، حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه بود. ایشان هنگام هجرت از مکهٔ معظمه به مدینهٔ منوره با حضرت محمد ﷺ همراه بود.

چون حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه درتمام زنده‌گی خود گفتار و کردار پیامبر بزرگوار ﷺ را تصدیق می‌کرد و از او پیروی می‌نمود، از این‌رو حضرت پیامبر ﷺ ایشان را به لقب صدیق یاد کرده است.

حضرت ابوبکر صدیق رضي‌الله‌عنه بعد از رحلت حضرت محمد ﷺ به

حیث خلیفه و جانشین او توسط مسلمانان انتخاب شد.

حضرت ابوبکر صدیقؓ بعد از دو سال و شش ماه خلافت، به عمر ٦٣ ساله‌گی از جهان رحلت نمود و در مدینهٔ منوره در پهلوی مرقد حضرت محمد ﷺ به خاک سپرده شد.

فعالیت‌های شاگردان

- متن درس را دقیق بشنوید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (دوستان، زنده گی، مهربان و لقب) را در جمله‌های ساده به کار ببرید.
- به صورت گروهی در مورد درس با هم بحث و گفتگو کنید، یک تن از هر گروه برداشت خود را از متن درس در مقابل صنف به دیگران بگویید.
- جواب درست را انتخاب کنید:

– لقب حضرت ابوبکرؓ

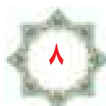
الف) فاروق است.   ب) صدیق است.   ج) کرم الله وجهه است.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
١	صدیق	راستگو
٢	سجایا	خُلق، خوی
٣	لقب	اسمی‌که کسی به آن شهرت پیدا کند
۴	خلیفه	جانشین

کلمه‌های جدید درس را در جمله‌های مناسب به کار ببرید.

درس
پنجم

بهار و دهقان

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، و اهمیت فصل بهار را بدانند.

پرسش‌ها

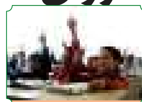
۱ – در تصویر چه می‌بینید؟

۲ – چه فکر می‌کنید دهقان کدام کارها را در فصل بهار انجام می‌دهد؟

به هنگام بـــهارا ن		کـه گل خندد بـــه گلـزار
جفاکش بابه دهـــقـان		به دستش یوغ و اسپـار
به پایش نعلـی چـــوب		کمـر بسته بـه دستـــار
رود ســـوی زمیـــنش		زنـد بیـــل و کنـــد کار
کند قلبـــه و مـــاله		دهـد کشت خـود انبـار
بکـــارد گنـــدم و جـو		جـواری نیـــز بسیـــار
هم از شـــالـــی و پنبه		تخم ریزد بـــه خـــروار
کند خـــدمت به مـردم		نبـاشـــد هیـــچ بی کار

تو هــــم خود را تکان ده!	الا ای طفـــل هــوشیـار
بیا بیرون بـــه صحـــــرا	ببین کشت و ببیـــن کار
که هنگـــــام بـــــهاران	کند خرد و کـــلان، کار
روان شـــو سوی مکتـب	به شوق و ذوق بسیـــــار

آصف مایل

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- بیت‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، جاهای خالی آن را با کلمه‌های مناسب داخل چوکات تکمیل نمایید:

نیز	بکارد	قلبه	کار	زند	انبار	زمینش

روود سوی......... .... بیل و کند..........

کند .... و ماله دهد کشت خود انبار

..... گندم و جو جواری........ بسیار

- در بارۀ مفهوم درس به صورت گروهی با همدیگر صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	هنگام	وقت	۴	انبار	پارو
۲	دستار	لُنگی	۵	یوغ و اسپار	وسایل دهقانی
۳	شوق	علاقه	۶	شالی	برنج پوست‌نشده

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

درس ششم

محیط زیست

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق محافظت محیط زیست را بدانند.

پرسش‌ها

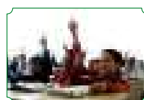
۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما پاک نگهداشتن محیط زیست چه اهمیت دارد؟

جایی‌که انسان‌ها و دیگر زنده‌جان‌ها در آن زنده‌گی می‌کنند، محیط زیست گفته می‌شود. محیط زیست سالم به صحت و سلامتی ساکنان محل از اهمیت زیاد برخوردار است، بر ما لازم است تا در حفظ و نگهداری محیط زیست سهم فعال بگیریم. برای داشتن این گونه محیط باید:

۱- اطراف خانهٔ خود را پاک نگهداریم.

۲- کثافات را در جای معین آن بیندازیم.
۳- جای نگهداری حیوان‌ها را پاک کنیم.
٤- از شکستاندن شاخه‌های درختان و گل‌ها جلوگیری نماییم.
۵- نهال‌های مختلف غرس نموده و در حفاظت و آبیاری آن‌ها کوشا باشیم.
٦- از سوختاندن موادی که سبب آلوده‌گی هوا می‌شود جلوگیری کنیم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های مترادف متن درس را نشان دهید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- مترادف کلمه‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید؛ مثال :

زیبا - قشنگ پاک-
خرم- کمک-

- در گروه‌ها در بارۀ حفاظت محیط زیست صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	محل	جای	۶	غرس کردن	نشاندن درخت
۲	زیست	زنده گی	۷	تأمین	اطمینان دادن
۳	کثافت	ناپاکی	۸	آلوده‌گی	ناپاکی

در مورد حفاظت محیط زیست چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
هفتم

وطن‌دوستی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش و اهمیت وطن خود را بدانند.

پرسش‌ها

۱-در تصویر چه می‌بینید؟

۲-به نظر شما چرا وطن خود را دوست داشته باشیم؟

گل‌های این بوستانیم — زیب این گلستانیم

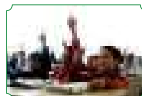
چون بـرادر و خواهر — از یک بهارستانیـم

هوشیـار و بیناییم ما — دلشاد و دانـاییم ما

از بهـر حفظ وطـن — دایـم تـوانـاییم ما

آزاد سـرزمیـن داریـم | ملک نـازنـین داریم
در راه نجـات آن | مشـت آهنـین داریم
کشــور ما زیـبا است | در قلــب آسـیا است
فرهنــگ و تاریــخ آن | شهــرهٔ این دنیا است
آباد خواهـیم وطن را | ســرسـبز این چمن را
با درس و کار و کوشش | گلشن سازیم میهن را

عبدالرزاق کوهستانی

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- برای کلمه‌های (دانا، هوشیار، حفظ، توانا) جمله بسازید.
- چند شاگرد در مورد وطن، یک یک جمله بگویند.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	دانا	هوشیار	۲	حفظ	نگهداری
۳	دلشاد	دل‌خوش	۴	آهنین	محکم

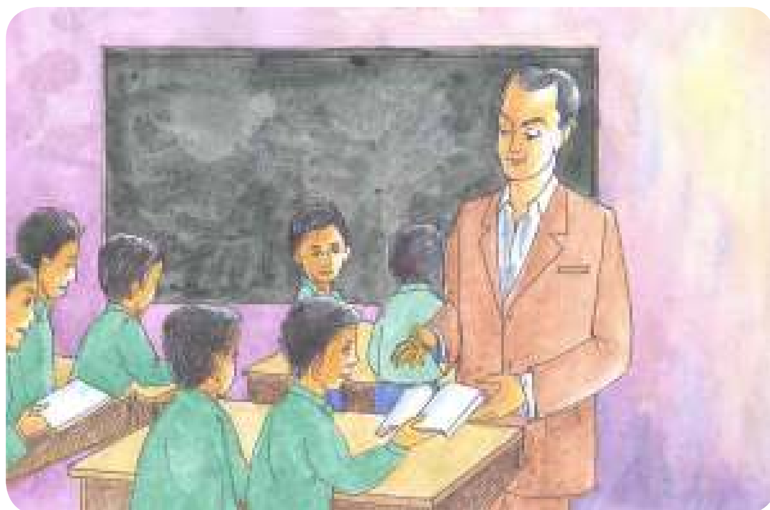

دو بیت اول ترانه را حفظ کنید و متن درس را در کتابچه‌های تان بنویسید.

درس
هشتم

لطیفه

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم لطیفه را بدانند.

پرسش‌ها

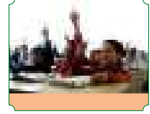
۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- گاهی لطیفه شنیده اید؟

معلم از شاگردان خواست تا یک مقاله در بارۀ مسابقۀ فوتبال بنویسند. همه مصروف نوشتن شدند جز یک نفر، معلم از او پرسید: تو چرا نمی‌نویسی؟

شاگرد جواب داد: من نوشتم!

معلم کتابچۀ او را گرفت و نگاه کرد. نوشته بود: به علت بارنده‌گی، مسابقۀ فوتبال برگزار نخواهد شد!

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید و کلمه‌های بسیط آن را مشخص کنید.
- کلمه‌های (معلم، مسابقه و بارنده‌گی) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های تان بنویسید.
- در گروه‌ها پیرامون پیام لطیفه بحث کنید و هر گروه یک لطیفهٔ تربیتی برای دیگران بگوید.

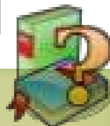
کلمه‌های(فوتبال، بارنده‌گی و مصروف) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس نهم

قواعد مکتب

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و قواعد مکتب را مراعات کنند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- در مورد قواعد مکتب چه می‌دانید؟

احترام قواعد مکتب
واجب آمد به پیش اهل ادب

طفل دانستهٔ هنر آموز
که بود بخت و طالعش فیروز

تا به مکتب بود سر و کارش
نبود بر خلاف رفتارش

هر چه استاد می‌کند ارشاد
سخنش را نمی‌کشد از یاد

ای پسر هر که است نیک سیر
داند استاد را به مثل پدر

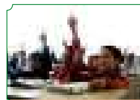
چون معلم شده است راهبرت
دوست دارش چو مادر و پدرت

هر چه تعلیم داده یـــاد بگیـر هر نصیحت که می‌کند بپذیر

عزتش دار و باش فرمانبر

تا شوی بـا کمال و نام آور

قاری عبدالله

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های مفرد را در متن درس نشان دهید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- در گروه‌ها در بارهٔ قواعد مکتب صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	بخت	طالع	۷	تعلیم	چیزی را به کسی یاد دادن
۲	فیروز	کامیاب	۸	فرمان	امر
۳	نیک سیر	نیک رفتار	۹	خلاف	مخالف
۴	عزت	احترام	۱۰	راهبر	راهنما
۵	کمال	کامل شدن	۱۱	ارشاد	رهنمایی
۶	اهل	مردم، شایسته			

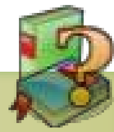
در بارهٔ رعایت قواعد مکتب چند جمله بنویسید.

درس
دهم

بی‌احتیاطی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق محافظت از حوادث ترافیکی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

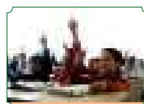
۲- حادثهٔ ترافیکی چگونه رخ می‌دهد؟

مسعود و رشاد در یک مکتب درس می‌خواندند و باهم به مکتب می‌رفتند. رشاد پسر بازی‌گوش بود و به نصیحت بزرگان کمتر توجه داشت.

رشاد در یکی از روزها بعد از رخصتی مکتب، با بایسکل طرف خانه روان بود. هنگام گذشتن از سرک بدون این‌که به چراغ‌های ترافیکی توجه کند، با موتری تصادم کرد.

این بی‌توجهی او باعث شد تا زخم بردارد و برای مدتی در شفاخانه بستر شود و از درس و تعلیم عقب بماند.

مسعود که به عیادت رشاد رفته بود به او گفت: «معلم صاحب همیشه برای ما می‌گفت که هنگام عبور از سرک قوانین ترافیکی را مراعات کنید.»

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، آن را تکمیل کنید:
- شاگردان مکتب باید همیشه به سخنان ------- گوش دهند و قوانین ترافیکی را ------ نمایند تا به سرنوشت رشاد دچار نشوند.
- در مورد جلوگیری از حوادث ترافیکی یک یک جمله بگویید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	تصادم	به هم خوردن	۳	حادثه	واقعه
۲	عیادت	احوال پرسی مریض	۴	عبور	گذشتن

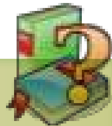
کلمه‌های جدید درس را در جمله‌ها به کار برده و در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
یازدهم

اندرزها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم اندرزها را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چرا ما به نصایح بزرگان گوش می‌دهیم؟

اندرز، پند و نصیحت را گویند که بزرگان و دانشمندان آن‌ها را نظر به تجربه‌های خود برای رهنمایی انسان‌ها گفته اند. باید این اندرزها را به گوش و هوش بشنویم، بخوانیم و هنگام ضرورت از آن‌ها در زنده‌گی خود استفاده کنیم تا سرمشق خوبی برای ما باشند.

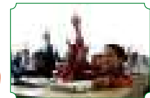
۱- به خوشنودی دل‌ها، بکوشیم.

۲- علم بیاموزیم.

۳- صادق و راستکار باشیم.

٤- در امانت، خیانت نکنیم.

۵- با دیگران، حسد نورزیم.
٦- از دورویی پرهیز کنیم.
۷- با نرمی‌سخن بگوییم.
۸- صبور و شکیبا باشیم.
۹- کار امروز را به فردا مگذاریم.
۱۰- به بزرگان احترام کنیم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید.

علم
بکوشیم
راستکار

– به خوشنودی دل‌ها ....
– صادق و .... باشیم.
– .... بیاموزیم.

- از هر گروه چند شاگرد یک یک اندرز بگوید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	اندرز	نصیحت	۳	پرهیز	دوری کردن
۲	حسد	کینه	۴	صبور	صبر کننده

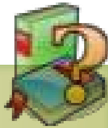
اندرزها را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
دوازدهم

پدر

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- ما چرا پدر خود را دوست داریم؟

پـــــدرم ای پـــــدر شیرینم — سوی تو شام و سحر می‌بینم

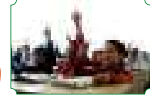
قصـه گفتی زگـل و بـاغ و بهار — قصه از آب روان جـوی و کنار

حـرف حرف تو به من پندی شد — تا لـبم باز بـه لبخـندی شـد

راحت زنـده گـیم از تـــو بـود — بخت و پاینده گی‌ام از تو بود

دوست می‌دارمت ای سایهٔ عمر — دوست می‌دارمت ای مایهٔ عمر

رویین

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های ساده را از متن درس انتخاب نموده و در کتابچه‌های خود مانند شکل زیر بنویسید:

پدر				

- در گروه‌ها پیرامون مفهوم درس باهم صحبت نمایید.
- دو بیت اول متن درس را طور املا بنویسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	سحر	نزدیک صبح	۴	لبخند	خندهٔ کم
۲	پند	نصیحت	۵	پاینده‌گی	بادوام، پایدار
۳	مایه	اصل هر چیز	۶	راحت	آرام

چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسید که کلمه‌های ساده در آن‌ها به کار رفته باشد.

درس
سیزدهم

آداب غذا خوردن

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و آداب غذا خوردن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر کی‌ها را می‌بینید؟

۲- در بارهٔ آداب غذا خوردن چه می‌دانید؟

پیش از خوردن غذا و بعد از آن دست‌های خود را با آب پاک و صابون بشوییم.

در شروع خوردن غذا بسم الله الرحمن الرحیم بگوییم.

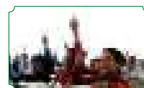
لقمهٔ خود را باید خُرد بگیریم و خوب بجویم تا خوبتر هضم شود.

لقمه را باید از پیش روی خود بگیریم.

پیش از سیرشدن، خوردن غذا را بس کنیم.

غذا را باید داغ نخوریم تا به وجود ما ضرر نرساند.

بعد از خوردن غذا با گفتن الحمدلله، شکر خداوند ﷻ را به‌جا آوریم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، بعد آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید.

وجود	سیرشدن	غذا را	الحمدلله

- پیش از................ خوردن ....بس کنیم.
- غذا را باید داغ نخوریم که به..........ما ضرر دارد.
- بعد از خوردن غذا با گفتن.............. شکر خداوند ﷻ را به‌جا آوریم.

- در گروه‌ها در بارهٔ آداب غذا خوردن صحبت کنید.
- سه شاگرد آداب غذا خوردن را در صنف تمثیل نمایند.

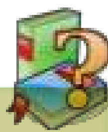
کلمه‌های (هضم، غذا و داغ) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس چهاردهم

حفاظت دندان‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و راه‌های حفاظت دندان‌ها را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- دندان‌های خود را چگونه باید حفاظت کنیم؟

من به نظافت بدن و پاکی دندان‌ها و دهنم بسیار توجه دارم. بعد از خوردن غذا دندان‌هایم را با برس و کِریم یا مسواک می‌شویم؛ زیرا برس و مسواک نمودن دندان‌ها به طور منظم باعث سلامتی دندان‌ها می‌شود و از پوسیده‌گی آن‌ها جلوگیری می‌کند. برس و مسواک زدن بوی بد دهان را از بین می‌برد. برای این‌که دندان‌هایم سالم بماند، شیرینی زیاد نمی‌خورم و هیچ‌گاه با آن‌ها چیزهای سخت را نمی‌شکنم.

خوردن میوه‌ها، سبزی‌ها و محصولات شیری که دارای ویتامین و کلسیم می‌باشند، برای حفاظت و سلامتی دندان‌ها بسیار مفید است.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (نظافت، سلامتی و حفاظت) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، آن‌ها را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید.

نظافت	خوردن	پاکی

- بعد از............... غذا دندان‌هایم را برس می‌کنم.
- من به ....بدن و...........دندان‌ها و دهنم بسیار توجه دارم.

- در گروه‌ها راجع به حفاظت دندان‌ها با هم صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	پوسیده	فرسوده و خراب	۳	سالم	درست
۲	محصول	حاصل	۴	حفاظت	نگهداری

در بارهٔ حفاظت دندان‌ها چند جمله درکتابچه‌های خود بنویسید.

درس
پانزدهم

پند

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

تا که جوانی ادب آموز باش   دانش و فضل و هنراندوز باش

پرسش‌ها

۱- ما باید به پند و نصیحت چه کسانی گوش دهیم؟

۲- گوش دادن و عمل کردن به پند و نصیحت چه فایده دارد؟

طفل عزیز ای پسر خوش‌سِیَرا!   گوش کن این پند، عزیز پدر

موقع تحصیل غنیمت شمار   بیهوده از دست مده وقت کار

صَرف به بازیچه مکن وقت خویش   تا نشوی موسم پیری پریش

تا که جوانی ادب‌آموز باش   دانش و فضل و هنراندوز باش

تازه جوانا بگشا چشم و گوش   تا که جوانی و توانی بکوش

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (پند، غنیمت، هنر، سِیَر) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید.
- در گروه‌ها پیرامون مفهوم متن با یکدیگر صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	غنیمت	آنچه که بی رنج و زحمت به دست آید	۵	موسم	وقت، زمان
۲	بیهوده	بی فایده	۶	پریش	پریشان
۳	فضل	احسان، نیکویی	۷	هنر	پیشه، صنعت
۴	اندوز	پس انداز کردن، جمع کردن	۸	خوش سِیَر	نیکوکار، خوش رفتار

شاگردان متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنند.

درس
شانزدهم

رقعهٔ ضروری

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طرز نوشتن رقعه را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چرا رقعهٔ ضروری می‌نویسیم؟

به اداره محترم مکتب .... ،

السلام علیکم و رحمةالله و برکاته!

من .... فرزند .... متعلم صنف .... امروز ضرورتی برایم پیش آمده است که نمی‌توانم به درس‌های خود حاضر گردم. آرزومندم از جملهٔ غیرحاضران شمرده نشوم.

با احترام

نام - امضا

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- یک رقعهٔ ضروری در کتابچه‌های خود بنویسید و در آن نشانه‌گذاری را رعایت کنید.
- برای لغت‌های جدید درس جمله بسازید.
- در گروه‌ها متن درس را املا بنویسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	شمرده شد	محسوب شدن به حساب آمده

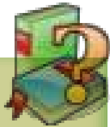
یک رقعهٔ ضروری در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
هفدهم

شاگرد خوب

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و صفات شاگرد خوب را بدانند.

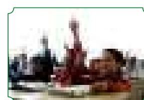
پرسش‌ها

۱– در تصویر چه می‌بینید؟

۲ – به نظر شما صفت‌های یک شاگرد خوب چیست؟

فریده شاگرد صنف سوم است. او هر روز صبح زود از خواب بیدار می‌شود، وضو می‌نماید، نماز صبح را ادا کرده، ورزش می‌کند، بعد از صرف صبحانه درس های روز گذشته را تکرار می‌کند، بکس و کتاب‌های خود را می‌گیرد و به سوی مکتب روان می‌شود. در راه به بزرگان سلام می‌دهد. با هم‌صنفان خود با لطف خوش، احوال‌پرسی می‌کند. همه او را دوست دارند. فریده شاگرد آرام است، قواعد مکتب را رعایت می‌کند. او

همیشه در صنف حاضر می‌باشد. با سعی و کوشش توانسته است درس‌های خود را خوب یاد بگیرد و اول نمرۀ صنف خود باشد. در سال گذشته یک تحسین‌نامه از طرف ادارۀ مکتب به وی داده شد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (احوال پرسی ، ورزش، لطف خوش و بزرگان)را به حرف‌ها تجزیه نموده در جمله‌های مناسب به کار ببرید.
- در گروه‌ها راجع به صفت‌های شاگرد خوب صحبت نمایید.
- دو سطر متن درس را املا بنویسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	لطف	مهربانی	۳	سعی	کوشش
۲	تحسین	آفرین	۴	رعایت	نگهداشتن

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

درس
هژدهم

هدیه به مادر

هدف: شاگردان شعر را بخوانند، بنویسند، و مفهوم آن را بدانند.

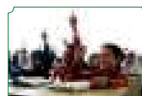
پرسش

به نظر شما، چرا مادر را باید احترام؟

چنـــد دانه قلم دارم — قلـم‌هایم قشنگ است
نارنجی و سرخ و سبز — سیـاه و آبی رنگ است
بـا قلـم‌هـــای رنگه — می‌کشم یک طوطی گک
پرش باشد رنگارنگ — دم سیـــاه و سبز بالک
سر یک درخت سرو — طـوطـی را می‌نشانم
و در زیر این درخـت — آب و دانــه می‌مـانم

طوطـی گک پاک من — خود را در آب می‌شوید
در گـــرداگرد درخت — گل و سبـزه می رویـد
رسم قشنگ خـود را — در یک پـاکت می‌مانـم
می‌دهـم روز مـــادر — تحفـه بـه مـادر جـانم

دوکتور ش. دیباج

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- چند کلمه را از متن درس بیرون نویس کنید که حرف‌های«س، ش» در آن به کار رفته باشد.
- کلمه‌های (گل، قلم، قشنگ و سبز) را در جمله‌ها به کار برده و بخوانید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	گرداگرد	دورا دور	۲	تحفه	هدیه، سوغات

ترانه را حفظ کنید و درکتابچه‌های خود بنویسید.

درس نزدهم

خانواده

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، به اهمیت خانواده پی ببرند و کلمه‌های جمع را در متن درس تشخیص کنند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- در مورد اهمیت خانواده چه می‌دانید؟

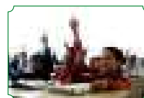
خانواده کانون گرم مهر و محبت است. پدر، مادر، برادران و خواهرانی که در یک خانه زنده‌گی می‌کنند اعضای خانواده گفته می‌شوند.

پدر و مادر برای اطفال شان زمینهٔ خوب پرورش و آموزش را فراهم می‌سازند و با آن‌ها مهربان استند.

اطفال به بزرگان و مادر و پدر خود احترام می‌کنند، گفته‌های آن‌ها را شنیده و به آن عمل می‌نمایند؛ زیرا عمل کردن به

نصیحت بزرگان یک روش اسلامی‌است.

بزرگان نیز به اطفال شفقت دارند. ما باید درکارهای خانه با هم کمک کنیم کوشش نماییم که بزرگان خانواده از ما خوش باشند.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های جمع را در متن نشان داده در کتابچه‌های خود بنویسید.
- از چند کلمه نام ببرید که با (ان و ها) جمع بسته شده باشند.
- در گروه‌ها برداشت شان را از مفهوم متن درس بنویسند.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	روش	رفتار	۳	کانون	مرکز
۲	شفقت	مهربانی	۴	پذیرفتن	قبول کردن

شاگردان در بارۀ خانواده چند جمله درکتابچه‌های خود بنویسند.

درس
بیستم

حقوق اطفال

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به حقوق خود باورمند گردند.

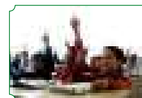
پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما آینده سازان کشور چه کسانی استند؟

فوزیه در یکی از شب‌ها، کلمهٔ حقوق اطفال را از طریق تلویزیون شنید؛ ولی نفهمید که حقوق یعنی‌چه؟ همین که پدرش به خانه آمد فوزیه بعد از سلام و احوالپرسی از پدرش پرسید: پدر جان! حقوق چه معنا دارد؟ پدرش جواب داد: دخترخوبم! حقوق جمع حق است، اطفال بالای پدر و مادر خویش حق دارند تا زمینهٔ پرورش درست، درس خواندن، تربیهٔ سالم و خوراک و پوشاک آن‌ها را فراهم سازند؛ همچنان برای اطفال باید اجازه داده شود تا آزادانه فکر و نظر خود را به دیگران بگویند و برای هر سؤال شان جواب درست و قناعت‌بخش داده شود. اطفال

سرمایهٔ اصلی هر کشور اند و آن‌ها را باید به دیدهٔ قدر ببینیم و احترام متقابل را برایشان بیاموزانیم. فوزیه از پدرش تشکر کرد و گفت: حالا فهمیدم که حقوق اطفال یعنی چه!

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (حقوق، آزادانه، قناعت، پیشرفت و سرمایه) را به یکدیگر املا بگویید.
- جمله‌های زیر را از روی متن درس در کتابچه‌های خود تکمیل نمایید.

۱- حقوق .... حق را گویند.

۲- برای اطفال اجازه داده شود تا............خود را به ...... بگویند.

۳- اطفال ....اصلی هر .... اند.

- در بارهٔ حقوق اطفال در گروه‌ها باهم بحث کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	قناعت بخش	قانع کننده
۲	سرمایه	پول، دارایی، ثروت

شاگردان کلمه‌های (حق، تربیه و اطفال) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های‌شان بنویسند.

درس
بیست و یکم

آداب سخن گفتن

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و آداب سخن گفتن را رعایت کنند.

پرسش‌ها

۱- در مورد آداب سخن گفتن چه می‌دانید؟

۲- به نظر شما چرا قبل از سخن گفتن باید فکر کنیم؟

سخن گفتن آدابی دارد که رعایت آن‌ها برای هرکس ضروری می‌باشد؛ به گونهٔ مثال:

- باید سخنان بیهوده نگوییم؛ زیرا دین اسلام مسلمانان را از سخنان بیهوده منع نموده است.

- قبل از سخن گفتن باید در بارهٔ آن خوب فکر کنیم.

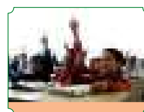
- کوشش کنیم که سخنان خوب و سنجیده بگوییم.

- همیشه با نرمی‌سخن بگوییم.

– نباید آنقدر با آواز بلند و طولانی صحبت کنیم که سبب ناراحتی شنونده گردد و نه آنقدر آهسته سخن بگوییم که مخاطب نشنود.

–به سخنان بزرگان باید با دقت گوش فرا دهیم.

– به نوبت سخن بگوییم و هنگام سخن گفتن حرف‌های دیگران را قطع نکنیم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و جاهای خالی آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید:

فکر	نرمی	سنجیده

– همیشه با .... سخن بگوییم.

– کوشش کنیم که سخنان خوب و .... بگوییم.

–قبل از سخن گفتن باید در بارهٔ آن خوب ....کنیم.

- درسی را که خواندید در مورد چه بود؟
- چند شاگرد نکات اساسی آداب سخن گفتن را برای همصنفان خود بیان کنند.

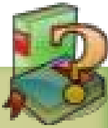
چند جمله در مورد آداب سخن گفتن درکتابچه‌های خود بنویسید.

درس
بیست و دوم

باغبان

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، ارزش باغداری و قدر زحمت‌های باغبان را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما زیبایی باغ حاصل زحمت‌های کیست؟

شد پر ز گل به باغ، درختان نسترن
گل‌های گونه‌گونه، به باغ است موجزن
آراست باغبان هنرمند باغ را
با لاله و بنفشه و نسرین و یاسمن
یک سوی باغ گشته پر از سیب و ناک و توت
در سوی دیگرش بود انگور رنگ رنگ
از سعی باغبان همه باغ است میوه دار
سعی‌اش زیاد خود مبر، ای نور چشم من

رحیل

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (سعی، باغبان و گونه گونه) را در جمله‌های مناسب به کار برده، روی تخته بنویسید.
- در گروه‌ها پیرامون نقش باغبان و اهمیت کار او در سرسبزی و زیبایی باغ با یکدیگر صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	آراست	زینت داد	۳	گونه گونه	قسم قسم
۲	سعی	کوشش	۴	موج	حرکت

کلمه‌های (باغبان، باغ وگل) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
بیست و سوم

میوه‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به ارزش غذایی میوه‌ها پی ببرند.

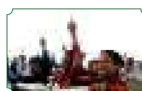
پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما خوردن میوه چه فایده دارد؟

در وطن عزیزما، میوه‌های گوناگون؛ مانند: انگور، سیب، ناک، انار، انجیر، شفتالو، توت، زردآلو، مالته، خربوزه، تربوز، چهارمغز، بادام، پسته، جلغوزه و غیره پیدا می‌شود. در بعضی نقاط وطن‌ما در کوه‌ها درخت‌های میوه‌دار وجود دارد که از میوه‌های آن به گونۀ تازه و خشک استفاده می‌شود. برخی میوه‌ها؛ مانند: انگور، انجیر، توت، زردآلو، پسته، بادام و چهارمغز را می‌توان خشک نمود و از آن استفاده کرد.

کیله، سنتره، ناریال، کینو و مالته میوه‌های زمستانی گفته می‌شوند.
خوردن میوه‌ها برای وجود فایده دارد.
بعضی میوه‌ها باید با پوست آن خورده شود؛ زیرا فایدهٔ زیاد در پوست آن‌ها است؛ البته میوه‌ها قبل از خوردن باید با نمک و کلورین پاک شسته شوند.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های نامکمل را در کتابچه های خود نوشته، با استفاده از متن درس آن‌ها را تکمیل کنید.
  - در وطن ....ما..............های گوناگون پیدا می‌شود.
  - در بعضی ....وطن ما در کوه‌ها...........های میوه دار وجود دارد.
- میوه‌هایی را که خوش دارید نام ببرید.

لغت‌ها

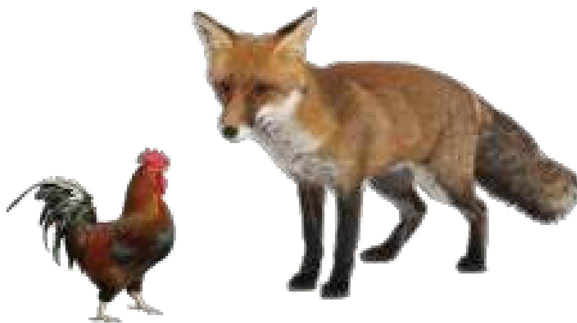
شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	مفید	سودمند	۲	مقدار	اندازه

نام پنج میوه را با رنگ آن در کتابچه‌های خود بنویسید.

حکایت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم حکایت را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

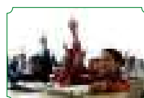
۲- به نظر شما روباه چه نوع حیوانی است؟

روزی یک روباه از دهی می‌گذشت. چشمش به خروسی افتاد که دانه می‌چید. پیش رفت سلام کرد و گفت: پدرت را خوب می‌شناختم، بسیار خوش‌آواز بود و از آوازش خوشم می‌آمد، تو چطور می‌خوانی؟

خروس گفت: اکنون می‌بینی که من هم مانند پدرم خوش آواز استم، چشم‌ها را بست، بال‌ها را به هم زد و آواز بلندی سر داد و خواند: قو، قو، قو... روباه برجست و خروس را به دهن گرفت و فرار کرد.

سگ‌های ده که دشمن روباه بودند، او را دنبال کردند. خروس

که جانش در خطر بود به فکر چارهٔ افتاد. به روباه گفت:
اگر می‌خواهی از خطر سگ‌ها آسوده شوی، فریاد بزن و بگو که این خروس را از ده شما نگرفته ام، روباه با همه هوشیاری، فریب خورد. تا دهان باز کرد ، خروس بیرون پرید و خود را به بالای درختی رساند.
روباه که لقمهٔ چربی را از دست داده بود، با نا امیدی به خروس نگاهی کرد و گفت: نفرین بر دهانی که بی‌موقع باز می‌شود. خروس نیز گفت: نفرین بر چشمی که بی موقع بسته می‌شود.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- برای کلمه‌های (خوش آواز، بلندی، درخت و ناامید) جمله‌های کوتاه و مناسب بنویسید، در آخر چند شاگرد جمله‌های خود را پیش روی صنف به دیگران بخوانند.
- چرا خروس گفت نفرین بر چشمی که بی موقع بسته می‌شود.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	جست	خیز زد	۳	زیرکی	هوشیاری
۲	چاره	علاج، راه حل	۴	فریب	مکر و حیله

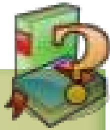
کلمه‌های (خوش‌آواز و هوشیاری) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
بیست و پنجم

سبزی‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، فواید سبزی‌ها را بدانند و جای کاربرد شارحه را بیاموزند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چند نوع سبزی را نام گرفته می‌توانید؟

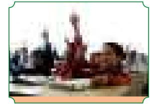
سبزی‌ها دارای مواد مفید می‌باشند و به انواع و رنگ‌های مختلف پیدا می‌شوند. هر رنگ و نوع سبزی تأثیر خاص بالای رشد و نموی بدن ما دارد. سبزی‌ها عبارت اند از: پالک، کرم، کاهو، زردک، بادرنگ، بادنجان رومی، بادنجان سیاه،گلپی، بامیه، فاصلیه، مرچ، ملی‌سرخک، کچالو، پیاز، شلغم، ترایی، نعناع، گشنیز و غیره.

خوردن بیشتر سبزی‌ها، ما را کمک می‌کند تا فعالیت‌های روزانه را به خوبی انجام دهیم. سبزی‌ها برای از بین بردن چربی‌های اضافی بدن، ، تقویت دندان، چشم، و دیگر اعضای بدن نقش

عمده دارد.

برخی از سبزی‌ها، هم خام و هم پخته خورده می‌شوند؛ اما نباید فراموش کرد که سبزی‌ها باید قبل از خوردن با آب پاک و مواد پاک کننده؛ مانند: کلورین یا نمک شسته شود.

اگر می‌خواهید صحتمند باشید باید روزانه از سبزی‌های مختلف استفاده نمایید.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جای کاربرد شارحه را در متن درس نشان داده و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- کلمه‌های (ویتامین ، روزانه، سبزی‌ها) را در جمله‌های مناسب به کار برده و روی تخته بنویسید.
- در بارهٔ فواید سبزی‌ها و استفاده از آن در گروه‌ها صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	سلامت	تندرستی	۳	کلورین	مایع پاک کننده سبزی‌ها و میوه‌ها
۲	مبتلا	گرفتار	۴	عمده	مهم

نام دَه نوع سبزی را با رنگ آن در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
بیست و ششم

تک تک ساعت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش و اهمیت وقت را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما وقت در زنده‌گی چه اهمیت دارد؟

تک تک ساعت چه گوید، گوش‌دار — گویدت بیدار باش ای هوشیار

از تن‌آسایی و بیکاری بترس — هم مشو یک ثانیه غافل ز درس

عقربک آهسته پندت می‌دهد — پند شیرین‌تر ز قندت می‌دهد

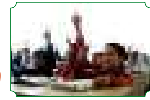
گویدت جانا گذشته در گذشت — هیچ عاقل گِرد بگذشته نگشت

همچو من طاقتور و ورزنده باش — روز تا شب در غم آینده باش

تنبلی آرد به چشمان تو خواب — می‌شود آینده ات یکسر خراب

زنده‌گی پیوسته با آینده است — هر که را آینده باشد زنده است

هر که او غافل ز آینده شود — بر در آینده‌گان بنده شود

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته و کلمه‌های مفرد را با جمع آن وصل کنید.

ساعت	عاقلان
روز	گذشته‌گان
عاقل	ساعت‌ها
گذشته	روزها

- در گروه‌ها پیرامون ارزش وقت صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	غافل	بی‌خبر	۴	تن‌آسایی	تنبلی
۲	عاقل	هوشیار، دانا	۵	پیوسته	وصل شده
۳	طاقت	توان	۶	ورزنده	ورزشکار

لغت‌های درس را در جمله‌های ساده به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
بیست و هفتم

نیکوکار باشید

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم نیکوکاری را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما پاداش نیکوکاری چه است؟

روزی یک دهقان عقابی را که در دام افتاده بود از بند آزاد کرد. عقاب پرواز کرد و رفت. روز بعد دهقان زیر سایهٔ یک دیوار شکسته، دستمالی را بر روی خود کشیده و به خواب رفته بود. ناگهان عقابی را که دهقان از بند آزاد کرده بود، آمد و دید که دیوار می‌لغزد خود را با عجله نزدیک دهقان

رسانید و دستمال را از روی او بر داشت و دور رفت.
دهقان رفت تا دستمال را از عقاب بگیرد، دیوار فرو ریخت و دهقان از مرگ نجات یافت و فهمید که عقاب در برابر نیکی او احسان بزرگی نموده است.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جاهای خالی جمله‌های زیر را با صورت درست کلمه‌های داده شده، تکمیل کنید:

– خود را با عجله نزدیک .... رسانید.

(دحقان، دعقان، دهقان)

– دهقان زیر سایۀ یک دیوار............. دستمالی را بر روی خود کشیده و به خواب رفته بود.

(شکسته، شکصته، شکثته)

- شاگردان در مورد نیکوکاری یک یک جمله بگویند.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	احسان	نیکو کاری
۲	می‌لغزد	می‌افتد، فرو می‌ریزد

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
بیست و هشتم

کمک و همکاری

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش کمک و همکاری را بدانند.

پرسش‌ها

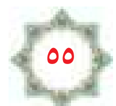
۱- در تصویر چه می‌بینید؟
۲- در مورد اهمیت کمک و همکاری چه می‌دانید؟

روزی شریف پیرمرد ناتوانی را دید که با پشتارهٔ چوب در راه روان است.

شریف پرسید: کاکا جان! چوب را کجا می‌بَرید؟

پیرمرد گفت: چوب را به خانه‌ام می‌برم و در بخاری می‌سوزانم تا از خطر سرما محفوظ باشم.

شریف گفت: کاکاجان! اجازه بدهید که چوب را من برایتان برسانم.

شریف پشتارۀ چوب را برداشته و به خانۀ پیرمرد رسانید و با او خداحافظی کرد، پیرمرد از شریف تشکر نموده، گفت: خداوندﷻ شما را عمر دراز بدهد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- یکی از شاگردان یک کلمه بگوید؛ مانند: (مکتب) شاگرد دومی‌جمله‌یی بگوید که با کلمۀ مکتب شروع شود، شاگرد سومی‌جمله‌یی بگوید که (مکتب) دومین کلمۀ آن باشد. شاگرد چهارمی‌جمله‌یی بگوید که مکتب سومین کلمۀ آن باشد. همه جمله‌ها به ترتیب روی تخته نوشته شود؛ به طورمثال:

شاگرد اول: کتاب

شاگرد دوم: کتاب دری ما قشنگ است.

شاگرد سوم: من کتاب خواندن را دوست دارم.

شاگرد چهارم: من دیروز کتاب‌های قصه خریدم.

شاگرد پنجم: بهترین دوست انسان کتاب است.

متن درس را در کتابچه‌های‌تان رونویس نموده، زیر نشانه‌های (کامه ، نقطه و شارحه) خط بکشید.

درس
بیست و نهم

صبر و تحمل

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به اهمیت تحمل و گذشت پی ببرند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما صبر و تحمل سبب چه می‌شود؟

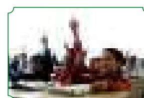
صبر و تحمل، نعمتی است که خداوند جل جلاله برای ما اعطا کرده است. با صبر و حوصله می‌توانیم به خوشبختی برسیم. هرگاه تحمل و گذشت نداشته باشیم، پریشان، سرگردان و کم‌حوصله شده کارهای خود را به درستی انجام داده نمی‌توانیم؛ برما لازم است تا ارزش صبر را دانسته و آن را سرمشق زنده‌گی خود قرار دهیم.

بزرگان در مورد صبر و تحمل گفته اند:

- صبر تلخ است و لیکن بر شیرین دارد.

- صبر و تحمل کلید خوشبختی‌ها است.

- خداوند ﷻ صابران را دوست دارد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- چند شاگرد در مورد صبر و تحمل یک یک جمله بگویند.
- در گروه‌ها متن درس را دقیق بخوانید و ببینید کدام کلمه در آن بیشتر به کار رفته است کلمه را یادداشت نموده، روی تخته بنویسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	اعطا	بخشش کردن
۲	بَر	حاصل، ثمر

متن درس را در کتابچه‌های تان رونویس کنید.

درس
سی ام

خوشهٔ زرین

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

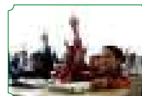

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چه فکر می‌کنید نان از چه به دست می‌آید؟

سبزه‌زاران نرم نرمک می‌دمید
دانه‌ها از خاک سر بر می‌کَشید
پاسداری کرد دهقان نو به نو
خوشهٔ زرین گندم شد دَرو
خرمنی شد چون طلای ناب زرد
خانهٔ دهقان ما آباد کرد
مرد را چون شوق کار و همت است
خرمن عمرش چنین پر نعمت است

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله ها را روی تخته نوشته، شکل درست کلمه‌ها را در جاهای خالی بنویسید:

– خرمنی شد چون طلای ناب................

(ظرد، ذرد، زرد)

– خرمن .... چنین پُر نعمت است.

(اومرش، عمرش، هومرش)

- در مورد طریق به دست آوردن نان از گندم با یکدیگر صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	دمیدن	رویيدن، سرزدن	۳	ناب	صاف، خالص
۲	زرین	طلایی	۴	همت	قصد، اراده

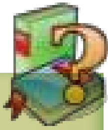
کلمه‌های (همت، آباد و کار) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و یکم

غله‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، غله‌ها را بشناسند و اهمیت آن‌ها را بدانند.

پرسش‌ها

۱ - در تصویر چه می‌بینید؟

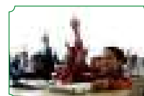
۲- به نظر شما غله به چه چیزها گفته می‌شود؟

گندم، جو، جواری، ماش، برنج، نخود، ارزن، باقلی، کنجد، لوبیا، مشنگ و غیره از جملهٔ غله‌هایی اند که در وطن ما کشت می‌شوند. مردم از آن‌ها به انواع گوناگون استفاده می‌کنند؛ طورمثال: گندم، جو و جواری را آرد می‌نمایند و از آن‌ها نان می‌پزند.

انواع برنج نیز در کشور ما کشت می‌گردد و یکی از خوراکه‌های

مهم مردم ما است.

از جواری، کنجد و گل آفتاب‌پرست، روغن به دست می‌آید و مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ چون بدن انسان به غذاهای گوناگون نیاز دارد؛ بنابران استفاده از انواع غله‌ها در رشد و نموی اعضای بدن تأثیر زیاد داشته و برای وجود فایده دارد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- انواع غله‌ها را نام گرفته و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- غله‌هایی که در کشور ما پیدا می‌شوند نام بگیرید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	مهم	با اهمیت	۳	رشد	نمو کردن
۲	استفاده	فایده گرفتن	۴	تأثیر	اثر کردن

کار خانه‌گی

کلمه‌های (گندم، گل آفتاب‌پرست، لوبیا، غله و روغن) را در جمله‌های مناسب به کار برده و در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و دوم

سعی و تلاش

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش سعی و تلاش در زنده‌گی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما سعی و تلاش باعث چه می‌شود؟

گروهی از مورچه‌ها از جنگلی می‌گذشتند؛ ناگهان از میان آن‌ها دو مورچه به داخل آب افتاد. مورچه‌های دیگر کنار آب جمع شدند و به آن دو مورچه گفتند:

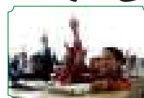
دیگر چاره‌یی نیست، شما به زودی غرق خواهید شد.

آن دو مورچه، این حرف‌ها را نادیده گرفتند و تلاش می‌کردند تا از آب بیرون شوند؛ اما مورچه‌های دیگر می‌گفتند: دست از تلاش بردارید، به زودی خواهید مُرد.

بالآخره یکی از آن دو مورچه، تسلیم گفته‌های دیگران شده، در

آب غرق شد و مُرد؛ ولی مورچهٔ دومی با همه توانش برای بیرون آمدن از آب تلاش می‌کرد. مورچه‌ها فریاد می‌زدند که دست از تلاش بردار؛ اما او با توان بیشتری تلاش کرد، تا توانست از آب بیرون شود.

وقتی از آب بیرون آمد به مورچه‌های دیگر گفت: من به گفته‌های شما توجه نکرده و ناامید نشدم؛ وگرنه مانند دوست دیگرم غرق می‌شدم. من با تمام توان به تلاشم ادامه دادم؛ زیرا می‌دانستم که مبارزه و تلاش در مقابل سختی‌ها و دشواری‌ها باعث کامیابی می‌شود.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (ناگهان، تلاش، دشواری و کامیابی) را در جمله‌های مناسب به کار برده، روی تخته بنویسید.
- در گروه‌ها راجع به فواید سعی و تلاش صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	سعی	کوشیدن، تلاش	۳	غرق	در آب فرو رفتن
۲	ناگهان	ناگاه، بی‌خبر	۴	دشواری	سختی و زحمت

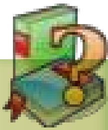
کلمه‌های (مورچه، ناامید و سختی) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و سوم

پروانهٔ رنگین

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آیا پروانه را دیده اید؟

پروانهٔ رنگ رنگ زیبا
باز آمده ای به خانهٔ ما

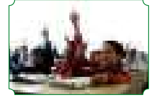
در گوشهٔ پنجره نشینی
تا باغ قشنگ را ببینی

مهمان قشنگ رنگ رنگم
همبازی کوچک قشنگم

امروز که غنچه‌های زیبا
لبخند زند به صورت ما

من می‌کنم این دریچه را باز
پروانهٔ من درآ، به پرواز

منوچهر ترکمان

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- مفهوم دو بیت اول درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.
- کلمه‌های هم‌وزن متن درس را؛ مانند: (نشینی، ببینی) مشخص کرده، روی تخته بنویسید.
- در گروه‌ها برای کلمه‌های (غنچه، پروانه و قشنگ) جمله بسازید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	پنجره	کلکین	۳	دریچه	دروازه خورد
۲	لبخند	تبسم	۴	قشنگ	زیبا

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید و حفظ نمایید.

درس
سی و چهارم

تیلفون

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش و استفادۀ درست از تیلفون را بدانند.

پرسش‌ها

۱- گاهی از تیلفون استفاده نموده اید؟

۲- در بارۀ آداب استفاده از تیلفون چه می‌دانید؟

معلم صاحب داخل صنف شد، بعد از سلام و احوالپرسی گفت: شاگردان عزیز، درس امروز ما در بارۀ تیلفون است.

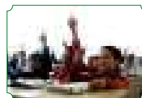
کی می‌گوید از تیلفون چگونه باید استفاده کنیم؟

سارا گفت: وقتی می‌خواهیم از حال کسی باخبر شویم به او تیلفون می‌کنیم. زهرا گفت: وقتی می‌خواهیم به سفر برویم می‌توانیم با تیلفون، وقت حرکت را بپرسیم. هر کدام از شاگردان در بارۀ استفاده از تیلفون چیزهایی گفتند. معلم صاحب گفت: بلی شاگردان، ما به جای آن که راه طولانی را طی کنیم تا پیامی را به کسی برسانیم، می‌توانیم با استفاده از تیلفون، به زودی این کار را انجام بدهیم.

معلم گفت: مخترع تیلفون کی است؟

نسیم گفت: مخترع تیلفون گراهام بل است. معلم صاحب گفت:

از تیلفون باید درست استفاده کنیم. صحبت تیلفونی را با سلام آغاز نموده و خود را معرفی نماییم، باید کوتاه صحبت کنیم؛ زیرا ممکن است کس دیگری کار ضروری داشته باشد و برای ما زنگ بزند؛ همچنان نباید با تیلفون به کسی مزاحمت کنیم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید:

تیلفون	مزاحمت	سلام	معرفی

– صحبت تیلفونی را با .... آغاز نموده و خود را .... می‌نماییم.
– از .... باید درست استفاده کنیم.
– نباید با تیلفون برای کسی .... کنیم.

- درگروه‌ها پیرامون اهمیت و استفادهٔ درست از تیلفون صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	مسیر	راه	۳	معرفی	شناسایی
۲	مزاحمت	آزار و اذیت	۴	مخترع	پدیدآورندهٔ چیز نو

برای کلمه‌های (تیلفون، سلام و استفاده) جمله بسازید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و پنجم

برق

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، اهمیت برق و استفادهٔ درست از آن را بدانند.

پرسش‌ها

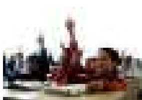
۱- در تصویرها چه می‌بینید؟

۲- در بارهٔ فایده‌های برق چه می‌دانید؟

برق، خانه‌های ما را روشن می‌کند و در زنده‌گی‌ما اهمیت زیادی دارد.

کمپیوتر، تلویزیون، یخچال، اتو و سایر وسایل برقی، توسط برق فعال و روشن می‌شود؛ اما متوجه باشیم که از مصرف بیجای برق جلوگیری کنیم و هیچ‌گاه به سیم‌های برق دست نزنیم، چرا که خطر دارد و سبب مرگ انسان می‌گردد.

برق به وسیلهٔ یکی از دانشمندان به نام ادیسون کشف گردید که در زنده‌گی بشر سهولت زیادی را به بار آورد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (دانشمند، زنده‌گی، انسان و هلاکت) را در جمله‌های مناسب به کار برده، روی تخته بنویسید.
- در بارهٔ اهمیت برق در زنده‌گی روزانه، یک یک جملهٔ ساده بگویید.
- جمله‌های نامکمل زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید:

برق	مصرف	ادیسون

– برق به وسیلهٔ .... کشف گردید.
– از .... بیجای .... جلوگیری کنیم.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	سهولت	آسانی	۳	هلاکت	مرگ، مُردن
۲	کشف	آشکار ساختن	۴	خطر	ضرر

نام چند وسیلهٔ برقی را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و ششم

ترانه

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

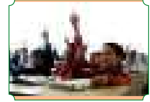

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- شما تا به حال ترانه خوانده اید؟

هرچه که بیند دیده — خدایش ﷻ آفریده
خورشید و ماه تابان — ستارهٔ درخشان
درخت و سبزه و گل — سوسن و سرو و سنبل
جنگل و دشت و دریا — پرندگان زیبا
این همه را به قدرت — خدا نموده خلقت

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (آفریده، خورشید، سوسن و قدرت) را در جمله‌های کوتاه و مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.
- در گروه‌ها پیرامون مفهوم درس چهار جمله بنویسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	آفریده	پیدا کرده	۳	تابان	روشن
۲	خورشید	آفتاب	۴	خلقت	پیدایش

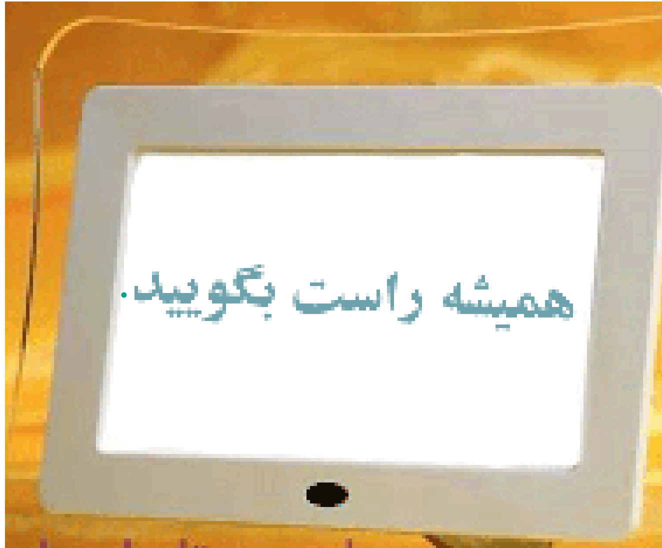

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و هفتم

صداقت و راستی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به اهمیت صداقت و راستی پی ببرند.

پرسش

– به نظر شما راست‌گفتن باعث چه می‌شود؟

راست گفتن انسان را در زنده‌گی کامیاب می‌سازد. راستی و صداقت باعث عزت انسان در میان مردم می‌شود.کسانی که راستکار و صادق باشند همه آن‌ها را دوست دارند؛ پس باید صداقت و راستی را سرمشق زنده‌گی خود قرار دهیم.

بزرگان و دانشمندان در مورد راستی و صداقت سخنان زیبایی گفته اند:

– دوستی با اشخاص راستکار، صادق و دانا فایده دارد.

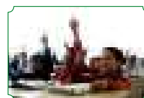
– همیشه راست بگویید.

– صداقت را روش زنده‌گی خود بسازید.

– خداوند ﷻ انسان راستکار را دوست دارد.

– آدم راستکار در هر جا به نام نیک یاد می‌شود.

– راستی و صداقت باعث سرخرویی در دنیا و آخرت می‌شود.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (دوستی، راستی، زنده گی و دانا) را در جمله‌های مناسب به کار برده و روی تخته بنویسید.
- در گروه‌ها پیرامون راست گفتن و صادق بودن با یکدیگر صحبت کنید.
- اندرزها را روی تخته املا بنویسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	شرف	عزت، قدر	۳	تقلب	نادرستی
۲	سودمند	مفید	۴	راضی	خوشنود

کلمه‌های جدید درس را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و هشتم

رقعهٔ مریضی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طرز نوشتن رقعه را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چه فکر می‌کنید چرا رقعه می‌نویسیم؟

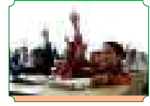
به ادارهٔ محترم مکتب .... ،

السلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته!

من .... فرزند .... متعلم صنف ...... امروز به علت مریضی‌یی که دارم نمی‌توانم به مکتب حاضرشوم. امید از جملهٔ غیرحاضران شمرده نشوم.

با احترام

امضا

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه های خود نوشته، بعد جاهای خالی آن را با کلمه‌های داخل چوکات پرکنید.

مریضی، غیر حاضران، حاضر

امروز به علت (   ) نمی توانم به مکتب (   ) شوم.

امید که از جملهٔ (   ) حساب نگردم.

- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود رونویس کرده، صورت درست کلمه‌ها را در جاهای خالی آن بنویسید.

– به اداره .... مکتب.

(مهترم، محترم، موترم)

– امروز به............. مریضی نمی‌توانم.

(علت، علط، حلت)

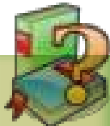
هر کدام یک رقعهٔ مریضی در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
سی و نهم

نامۀ پسر برای پدر

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق نامه نویسی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آیا شما گاهی به پدر، مادر یا برادر تان نامه نوشته اید؟

پدر مهربانم،

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته!

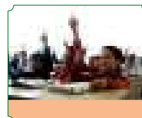
خدا کند همراه با تمام خانواده صحتمند باشید. من شکر خوب استم.

پدر جان!

امتحان‌های ما نزدیک است. من شب و روز درس می‌خوانم و کوشش می‌کنم، تا به درجۀ عالی کامیاب شوم.

در آخر، آرزو دارم پسر تان را از دعا فراموش نکنید؛ زیرا دعای پدر و مادر سبب کامیابی و خوشبختی فرزند می‌گردد.

پسرتان (   )

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- در گروه‌ها نامه‌یی برای یکی از اعضای خانواده یا دوستان خود بنویسید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه های خود نوشته بعد، آن‌ها را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید:

دعا، آرزو، درس، شب و روز، نزدیک است

– امتحان‌های ما .... و من .... می‌خوانم.

– .... دارم که پسر تان را از .... فراموش نکنید.

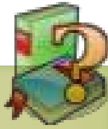
متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

درس
چهلم

معلم

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و اهمیت مقام معلم را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چرا معلم خود را دوست داریم و احترام می‌کنیم؟

علـم دادی یـاد مـا را ... کـرده ای دلشـاد مـا را
دست مـا را تو گـرفتی ... کـرده ای ارشـاد مـا را
ای معلم ای معلم
روح ما کردی تو صیقل ... مـشکـل ما کرده ای حل
آمــدی روشن نمودی ... در روان مـا تـو مـشعـل
ای معلم ای معلم
راه ما کردی تـو روشن ... دشت جان کردی تو گلشن

در دل مـــا پـــروریـــدی　　عشـــق دانش، مهر میهن

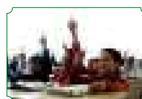
ای معلم ای معلم

ما کـــه خیل کـــودکانیم　　گلبـــن ایـــن بوســـتانیـــم

رهنمای مـــا تو استـــی　　مـــا به راه تـــو روانیم

ای معلم ای معلم

محمد عزیز آسوده

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (معلم، دلشاد و دانش) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- در مورد مقام معلم چند جمله بگویید.

لغتها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	ارشاد	رهنمایی کردن	۶	پرورانیدن	تربیت کردن
۲	صیقل	جلا یافتن	۷	مهر	دوستی، محبت
۳	روان	روح انسانی	۸	خیل	گروه
۴	مشعل	چراغدان	۹	بوستان	باغ
۵	گلشن	باغی که گل‌های زیاد دارد			

در بارهٔ مقام معلم چند جمله درکتابچه‌های خود بنویسید.

درس
چهل و یکم

چیستان

هدف: شاگردان متن درس را درست بخوانند، بنویسند و مفهوم چیستان را بدانند.

پرسش

آیا گاهی کلمهٔ چیستان را شنیده اید؟

چیستان از جملهٔ سخنان کوتاه و عامیانهٔ مردم است، که از گذشته‌های دور تا امروز در شهرها و قریه‌های کشور ما در بین خانواده‌ها به شکل‌های مختلف گفته می‌شود و مردم با گفتن آن هوش و فکر یک‌دیگر را آزمایش می کنند.

چیستان‌ها به صورت نظم یا نثر کوتاه بیان می‌شود؛ به طور مثال:

- یک توته گِل - تمام خانه کاه گِل. (چراغ)

- می رود، می‌رود و پشت سرخود را نمی بیند. (آب)

- آسمان پر ستاره ، میده میده می‌باره. (غربال)

یک جفت کبوتران ابلق — استنـد جدا جدا معلق
پرواز به آسمان نمایند — از خانه خود بیرون نیایند

۞۞۞

آن چیست که با برگ پناهی دارد — جامهٔ سوسنی و سبز کلاهی دارد
سینه اش چاک نمایند و سرش را ببرند — حیرت اینست نه جرمی نه گناهی دارد

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (چیستان، عامیانه و مردم) را در جمله‌های مناسب به کار برده، روی تخته بنویسید.
- چیستان‌ها را از یکدیگر بپرسید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	پناه	پُت، پنهان	۴	جرم	گناه
۲	سوسنی	بنفش	۵	ابلق	سیاه و سفید
۳	حیرت	حیران	۶	معلق	آویزان

هر کدام یک چیستان نو در کتابچه‌های تان بنویسید.

درس
چهل و دوم

جشن استقلال

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، مفهوم جشن استقلال و اهمیت آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- جشن آزادی به چه مناسبت برگزار می‌گردد؟

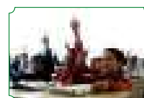
جمیله که از مکتب به خانه آمد بسیار خوشحال بود. مادرش از او پرسید: دخترم چرا بسیار خوش استی؟

جمیله گفت: وقتی به طرف مکتب می‌رفتم، دیدم که بیرق‌ها و گروپ‌های رنگارنگ را بر دیوارها آویزان کرده بودند. من از معلم خود پرسیدم: بیرق‌ها و گروپ‌های رنگه را به خاطر چه آویزان کرده اند؟ معلم در جوابم گفت: جشن آزادی نزدیک است. ما هر سال ، روز آزادی را جشن می‌گیریم و خوشی می‌کنیم.

بازهم از معلم صاحب پرسید: جشن آزادی چه وقت است؟
معلم جواب داد: بیست و هشتم اسد روز آزادی (استقلال) وطن‌ما افغانستان است.

دولت آزادی ما بهتر از کان زر است
شُکر این نعمت کند هر کس که عقلش در سر است
نزد ما با جان برابر باشد استقلال ما
نعمت آزادی از هر نعمتی بالاتر است

ملک الشعرا استاد بیتاب

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- نشانه‌های (؟ و :) را در متن نشان دهید و جمله‌های آن را در کتابچه‌های خود بنویسید.
- در بارهٔ جشن آزادی یک یک جمله بگویید.
- از کلمه‌های نامرتب زیر، جمله‌های مناسب بسازید و روی تخته بنویسید:

– افغانستان ما، وطن بیست و هشتم، استقلال، است، اسد، روز، آزادی.

– جشن می‌گیریم، ما، هر سال، را، و خوشی، می‌کنیم، روز آزادی.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	جشن	خوشی	۴	زر	طلا
۲	کان	معدن	۵	استقلال	مستقل، آزاد

چهار جمله‌یی که نشانهٔ سؤالیه در آن‌ها به کار رفته باشد در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
چهل و سوم

آبده‌های تاریخی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، آبده‌های تاریخی را بشناسند و در نگهداری آن‌ها بکوشند.

پرسش‌ها

۳ – در تصویر چه می‌بینید؟

۴ – آیا تا حال کدام آبدهٔ تاریخی را دیده اید؟

کشور ما، سر زمین باستانی است که در آن آبده‌های تاریخی زیادی وجود دارد ؛ طورمثال: در بامیان شهر غلغله و مجسمه‌های تاریخی، در تخار شهر آی‌خانم، در بغلان معبد سرخ کوتل، در غور منار جام، در کابل بالاحصار و طاق ظفر، در هرات قلعهٔ اختیارالدین و... این‌ها همه آبده‌های تاریخی نامیده می‌شوند. ما باید در نگهداری آن‌ها کوشش کنیم، تا این آثار از بین نروند؛

چرا که آثار باستانی و تاریخی از زمان نیاکان و گذشته‌گان ما به میراث مانده است و نشانهٔ هویت ما و تمدن سرزمین ما می‌باشد. سالانه تعداد زیاد مردم از کشورهای دیگر برای دیدن این آبدات تاریخی به کشور ما می‌آیند که از این راه فایدهٔ زیادی برای کشور و مردم ما به دست می‌آید.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (آثار، نیاکان، نگهداری و بامیان) را در جمله‌های مناسب به کار برده و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- به نوبت چند آبدهٔ تاریخی و موقعیت آن را نام ببرید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	آبده	اثرماندگار	۴	باستانی	قدیمی
۲	مجسمه	جسم ساخته شده	۵	معبد	عبادتگاه
۳	نیاکان	پدرکلان‌ها			

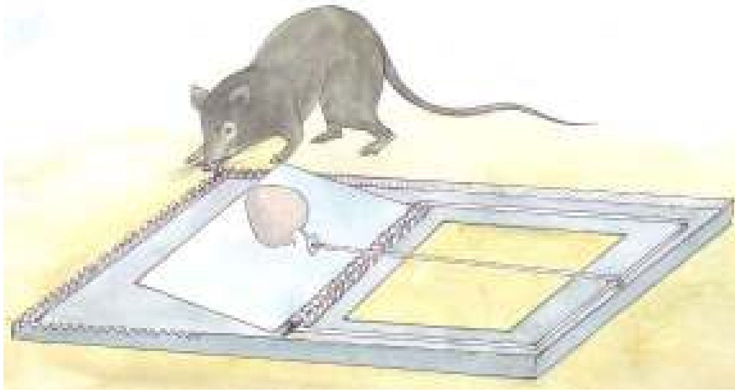

نام پنج آبدهٔ تاریخی را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
چهل و چهارم

موش و قروت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟
۲- به نظر شما موش، قروت را دوست دارد؟

موشکی ره به جوال گندم داشت
چشم خود را به مال مردم داشت

روزکی در خیال حلوا شد
سر کندوی آرد بالا شد

در تلک تنتَل قروت بدید
رنگش از ترس جان سفید پرید

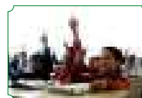
گفت هرگز نمی‌روم سویش
لیکن از دور می‌کنم بویش

دور دور قروت می‌گردید
دلش از شوق و ترس می‌لرزید

ناگهان پای موشک نادان
خورد بر گوشهٔ تلک لرزان

خیز از جـــا نمود آن بی‌جان بـر گـرفـت حلق موشک نادان
در تلـــک زار زار می‌نـالـید روی خود بر قروت می مـــالـید
موش در ساعتی که جان می‌داد
گفـت بـر نفـــس فتنه لعنت باد

آصف مایل

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های هم‌وزن متن درس را مشخص کرده، در کتابچه‌های خود بنویسید.
- کلمه‌های (چشم، مال، مردم، گندم) را به یکدیگر املا بگویید و روی تخته بنویسید.
- در مورد مفهوم درس یک یک جمله بگویید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	خیال	فکر	۳	حلق	گلو
۲	کندو	جای ذخیرهٔ آرد	۴	لعنت	نفرین

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

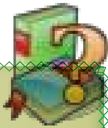
درس
چهل و پنجم

مقام زن

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و ارزش مقام زن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویرها چه می‌بینید؟

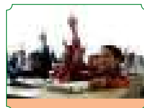
۲- چرا زن قابل احترام است؟

زنان نصف جامعهٔ انسانی را تشکیل می‌دهند. آن‌ها در خانواده، مادر، همسر، خواهر و دختر اند. زنان علاوه بر مسؤولیت تربیت فرزندان وظایفی؛ چون: تدریس، طبابت و غیره را نیز پیش می‌برند و در پیشرفت و ترقی کشور خود می‌کوشند.

زنان در دفاع از کشور در پهلوی برادران خود همیشه رزمیده اند.

زن موجود قابل احترام است. دین مقدس اسلام برای

زن ارزش و جایگاه بلندی قایل شده است که عالیترین مقام وی مادر بودنش است.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله های زیر را در کتابچه های خود نوشته، جاهای خالی آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید.

.... مقام .... مادر بودنش است.

زنان نصف .... را تشکیل می‌دهند.

زنان در............ و ترقی کشور خود می‌کوشند.

پیشرفت
جامعهٔ انسانی
زن
عالیترین

- در بارهٔ وظایف زنان در خانه و بیرون از خانه در گروه‌ها صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	رزمیده اند	جنگیده اند	۴	عالی	بلند
۲	امور	جمع امر، کارها	۵	دفاع	حمایت کردن
۳	مثال	نمونه	۶	مقام	جایگاه

در مورد مقام زن چند جملهٔ ساده درکتابچه‌های خود بنویسید.

درس
چهل و ششم

رابعهٔ بلخی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و با شخصیت ادبی رابعهٔ بلخی آشنا شوند.

پرسش‌ها

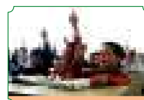
۱– آیا شما نام رابعهٔ بلخی را شنیده اید؟

۲– در مورد شخصیت رابعهٔ بلخی چه می‌دانید؟

رابعهٔ بلخی از جملهٔ شاعران و چهره‌های درخشان زبان و ادبیات دری است. پدرش کعب نام داشت و از جملهٔ امرای دورهٔ سامانی بود.

رابعه به درس و آموزش بسیار شوق داشت و با استفاده از امکانات پدر توانست بسیاری از دانش‌هایی را که در آن وقت رواج داشت، فرا بگیرد. رابعه با متانت و پشتکار هدف خود

را دنبال می‌کرد، تا آن‌که شاعر نامداری گردید و شعرهای زیادی سرود که اشعارش از ارزش ادبی والایی برخوردار است.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه های خود نوشته، بعد از روی متن درس آن‌ها را تکمیل نمایید:

  رابعهٔ بلخی یکی از .... زبان و ادبیات دری است.

  رابعه به درس و .... بسیار شوق داشت.
- در گروه‌ها کلمه‌های(بلخ، پشتکار و شوق) را در جمله‌های ساده به کار ببرید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	امرا	جمع امیر، پادشاه	۴	شوق	علاقه
۲	مشهور	به شهرت رسیده	۵	متانت	نیرومندی
۳	هدف	مقصد	۶	پشتکار	تلاش، کوشش

پاسخ پرسش‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید.

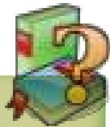
- رابعهٔ بلخی کی بود؟
- پدر رابعه چه نام داشت؟
- رابعه چگونه توانست شاعر نامدار شود؟

درس
چهل و هفتم

کتاب

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و اهمیت و ارزش کتاب را بدانند.

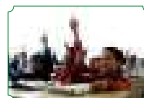
پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- بهترین دوست و همنشین شما کیست؟

من کتاب استم. در صفحه‌هایم مطالب و قصه‌های خوب نوشته شده است. مرا هرکسی که بخواند، بسیار چیزها را یاد می‌گیرد. از این سبب مرا چراغ می‌گویند؛ زیرا چراغ، خانه را روشن می‌کند و من ذهن شما را.

من برایتان دوست خوبی استم، هر وقت که بخواهید با شما می‌باشم و شما را از تنهایی نجات می‌دهم؛ هیچ وقت کسی از من آزرده نمی‌شود؛ پس در نگهداری من کوشش کنید تا همیشه با شما باشم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کتاب‌ها و مجله‌هایی را که تا حال خوانده اید نام بگیرید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، آن‌ها را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید:

آزرده	من	نگهداری	دوست

- ....کتاب استم.
- من برایتان ....خوبی استم.
- در.................. من کوشش کنید.
- هیچ وقت از من کسی .... نمی‌شود.

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس نمایید.

درس
چهل و هشتم

باغ علم

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویرها چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما مکتب جای چه است؟

ای کودک خوب این دبستان	ای غنچهٔ باغ علم و عرفان

کوشش بنما از دل و جـان	باشد که شود وطن چو بستان

به مدرسه شو روان دَویده	ای کــودک شوخ نورسیده

آباد نما تو میهـــن خویش	سرسبز نما تو گلشن خویش

زیبا بنما چـــو نوعـروسان	این میهن خود به علم و عرفان

دارم زخـدایم این" تمنا "

روزی شود این وطن توانا

تمنا

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- هم‌وزن کلمه‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید:

میهن جان زیبا تمنا	گلشن

- معنای این کلمه‌ها را بگویید:

– عرفان: دانستن، شناختن،نادانی

– بستان: باغ، مکتب، سرک

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	دبستان	مکتب	۳	بستان	باغ
۲	عرفان	شناختن، دانستن	۴	گلشن	باغی که گل‌های فراوان داشته باشد

کلمه‌های (کودک، عرفان، گلشن و زیبا) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
چهل و نهم

حکایت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم حکایت را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آیا تا حال طوطی را دیده اید؟

در زمان‌های بسیار پیش تاجری بود که یک طوطی زیبا و قشنگ داشت. تاجر طوطی را طوری تربیت کرده بود که بسیار شیرین. سخن می‌گفت. تاجر خواست برای تجارت به کشور هندوستان برود و برای خانوادهٔ خود گفت: برای شما چه بیاورم؟ هر عضو خانواده فرمایش خود را داد.

تاجر نزد طوطی رفت و گفت: ای طوطی شیرین سخن! تو چه فرمایش داری؟ طوطی گفت:

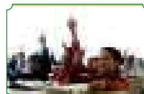
زمانی‌که به هندوستان رسیدی، در شهر بنگاله برو، در آن‌جا دوستان من زیاد استند. برایشان سلام مرا برسان!

تاجر بعد از چند روز، ترتیب سفر را گرفت. با کاروانی طرف هندوستان رفت. پس از آنکه به آن‌جا رسید، به خرید و فروش مال تجارت مشغول شد و بعد به شهر بنگاله رفت. در آن‌جا دید که طوطی‌ها بالای شاخه‌ها نشسته، مشغول آوازخوانی اند. تاجر صدا زد: ای طوطی‌ها! یکی از دوستان شما که نزد من

است، برایتان سلام می‌گوید! طوطی‌ها از شنیدن این سخن به زمین افتادند و مُردند. تاجر از مُردن طوطی‌ها غمگین شد.

زمانی‌که تاجر به خانه برگشت، تحفه‌های همه را تقسیم نمود. طوطی گفت: سلام مرا به دوستانم رسانیدی؟ تاجر گفت: بلی، اما با تأسف که دوستانت با شنیدن سلام تو همه مُردند!

طوطی با شنیدن این سخن در داخل قفس افتاد و پر پر زد و مُرد. تاجر با بسیار اندوه مُردهٔ طوطی را بیرون انداخت. طوطی پرواز نموده، بالای دیوار نشست و به تاجر گفت: دوستانم به من پیام دادند که، زمانی می‌توانی از قفس آزاد شوی که خود را مُرده بیفگنی. آن‌گاه خدا حافظ گفت و به پرواز در آمد.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- در جمله‌های زیر کدام نشانه به کار می‌رود؟ | ! | ؟ | : |

  - ای طوطی‌ها   - ای طوطی شیرین سخن   - تو چه فرمایش داری
- مفهوم حکایت را با زبان ساده بیان کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	تاجر	تجارت کننده	۴	بنگاله	نام شهری در هند
۲	کاروان	قافله	۵	تأسف	افسوس
۳	تحفه	بخشش، هدیه	۶	پرواز	پریدن

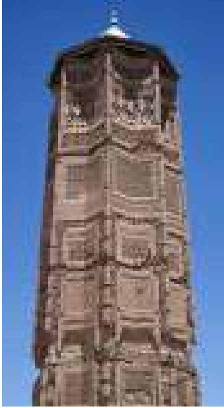
متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
پنجاهم

ولایت غزنی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و با ولایت غزنی آشنا شوند.

پرسش‌ها

۱- در تصویرها چه می‌بینید؟

۲-آیا در بارهٔ آثار تاریخی ولایت غزنی چیزی شنیده اید؟

غزنی یا غزنه یکی از ولایت‌های تاریخی کشور ما است. این شهرتاریخی، مرکز علم و دانش و زادگاه شخصیت‌های بزرگ و دانشمندان مشهور؛ چون: ابوریحان البیرونی، سلطان محمود غزنوی و سنایی غزنوی است.

در گذشته غزنی مرکز حکمرانی غزنویان بوده است که به نام عروس البلاد شهرت داشت.

مرکز این ولایت شهر غزنی است که پایتخت فرهنگی جهان اسلام شناخته شده است و مردم آن به زبان‌های دری و پشتو صحبت می کنند.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- متن درس را با دقت بخوانید و ببینید کدام کلمه‌ها در آن بیشتر ذکر گردیده است، آن کلمه‌ها را یادداشت و روی تخته بنویسید.
- درگروه‌ها راجع به ولایت غزنی صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	عروس البلاد	عروس شهرها	۲	زادگاه	جای تولد

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

درس
پنجاه و یکم

مکان‌های مقدس

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مکان‌های مقدس را بشناسند.

پرسش‌ها

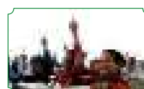
۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- در مورد مکان‌های مقدس چه می‌دانید؟

مکان‌های مقدس، جاهایی اند که از نگاه دین مقدس اسلام اهمیت خاص دارند. مسلمانان همه به این مکان‌ها احترام می‌گزارند. مکهٔ معظمه، مسجدالحرام، مسجد نبوی ﷺ، مسجد اقصی و دیگر مسجدهایی که در آن‌ها نماز می‌خوانیم از جملهٔ مکان‌های مقدس اند که نزد ما ارزشمند می‌باشند.

بر ما لازم است در هر جایی که استیم و در هر مسجدی که

نماز ادا می‌کنیم، حرمت آن را داشته باشیم و دایم بکوشیم که آن را پاک نگهداریم؛ زیرا مسجدها عبادتگاه ما مسلمانان است، باید در حفظ و نگهداری آن‌ها از هیچ گونه تلاش دریغ نکنیم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- نام چند مکان مقدس را از متن دریافت و درکتابچه‌های خود بنویسید.
- در بارهٔ حفظ و نگهداری مکان‌های مقدس با یکدیگر صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	مکان	جا	۳	عبادتگاه	جای عبادت
۲	اقصی	دور	۴	دریغ	صرفه

لغت‌های جدید را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
پنجاه و دوم

خزان

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و فصل خزان را بشناسند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چه فکر می‌کنید، خزان فصل چندم سال است؟

فصل خـزان قشنگ است — زیـبا و زرد رنگ است

صحـرا و بـاغ و بوسـتان — هوایـش دلپسند است

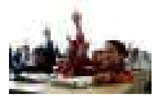
می‌ریـــزه روی زمـین — بـرگ زرد نــازنیـن

میـشه قشنگ و زیبـا — سبزه‌ها زرد و زرین

گـاهـی می‌باره بــاران — عقــرب و قوس و میزان

مثــل بهـــار تابستان — قشنگـه فصـــل خزان

عبدالرزاق کوهستانی

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (بهار، فصل، قشنگ، باران و خزان) را در جمله‌های مناسب به کار برده و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- در مورد مفهوم درس یک یک جمله بگویید.

شاگردان پنج جمله در مورد فصل خزان در کتابچه‌های خود بنویسند.

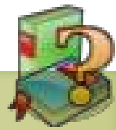

درس
پنجاه و سوم

مواد مخدر

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و اضرار مواد مخدر را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

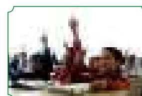
۲- به نظر شما مواد مخدر برای صحت چه ضرر دارد؟

روزی احمد از مکتب به سوی خانه روان بود، شخص بیمار و ناتوانی را دید که در گوشه‌یی افتاده، از دیگران کمک می‌خواهد و به بسیار مشکل گپ می‌زند.

احمد این چشم‌دید خود را به پدرش قصه کرد؛ پدرش گفت: پسر نازنینم، آن شخص به مواد مخدر معتاد است.

احمد پرسید: پدر جان! مواد مخدر چه است؟

پدرش پاسخ داد: مواد مخدر عبارت از سگرت، نسوار و چرس می‌باشد، که باعث خرابی اعصاب و ناتوانی‌های جسمی می گردد؛ ما باید از این مواد دوری کنیم تا صحتمند باشیم.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته و آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید:

ناتوانی	اعصاب	جسمی	گوشه‌یی

– مواد مخدر باعث خرابی .... و ناتوانی‌های.............. می گردد.

– احمد شخص بیمار و .... را دید که در ....افتاده است.

- در مورد ضررهای مواد مخدر یک یک جمله بگویید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	مواد مخدر	آنچه که اعصاب را سست و بی‌حس کند، مواد نشئه آور
۲	توان	قدرت، زور

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید و زیر نشانه‌های (؟، . :) خط بکشید.

درس
پنجاه و چهارم

آتش‌سوزی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق جلوگیری از آتش‌سوزی را بدانند.

پرسش‌ها

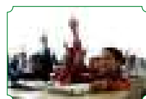
۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما چه عواملی سبب آتش‌سوزی می‌گردد؟

حریق یا آتش‌سوزی در اثر بی‌احتیاطی رخ می‌دهد. عواملی که سبب آتش‌سوزی می‌شوند عبارت اند از: شارتی لین‌های برق و وسایل برقی، انفجار بالون‌های گاز و یا مواد دیگر آتش زا؛ از قبیل: انواع تیل، چوب، بورهٔ اره، پنبه و غیره که با کوچکترین بی‌احتیاطی آتش می‌گیرند.

زمانی که جایی آتش می‌گیرد، هر چه زودتر باید به دیگران خبر بدهیم. در صورتی که اطفاییه موجود باشد باید اطلاع بدهیم تا افراد اطفاییه به محل بیایند و آتش را خاموش نمایند؛ پس

برای این‌که جان و مال ما در امان باشد، باید احتیاط بکنیم و به ساکت‌ها، میترها و لین‌های برق دست نزنیم. نزدیک مواد آتش‌زا گوگرد را روشن نکنیم و بالون‌های گاز را قبل از استفاده دقیق ببینیم تا خراب نباشند.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، بعد آن ها را با کلمه‌های مناسب داخل چوکات تکمیل کنید.

اطلاع   اطفاییه   مال   احتیاط

– در صورتی که .... موجود باشد باید.................بدهیم.

– برای این‌که جان و .... ما در امان باشد باید................ کنیم.

- در گروه‌ها راجع به عوامل آتش‌سوزی و راه‌های جلوگیری از آن با یک‌دیگر صحبت کنید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	احتیاط	دوراندیشی	۳	عوامل	علت‌ها
۲	اطفاییه	خاموش کننده آتش	۴	حریق	آتش‌سوزی

کلمه‌های (احتیاط، اطفاییه و حریق) را در جمله‌های مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
پنجاه و پنجم

صلح و آشتی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و اهمیت صلح را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما چرا ما به صلح ضرورت داریم؟

روزی خالده از مادرش پرسید: مادرجان، صلح چه است؟

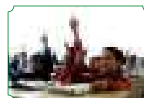
مادرش گفت: دختر عزیزم، صلح عبارت از آرامی و آسایش است و ضد جنگ می‌باشد؛ یعنی صلح آبادی و خوشبختی به بار می‌آورد و جنگ، ویرانی و بدبختی.

خالده پرسید: مادرجان، پس ما چه کنیم تا آرام و خوشبخت باشیم؟

مادرش گفت: دختر گلم، یکی از راه‌های برقراری صلح و آرامی و زنده‌گی خوشبخت برادری، برابری و احترام به یکدیگر است.

ما اگر یک دست باشیم، هیچ دشمنی نمی‌تواند ما را نا آرام کند. پس تو درس‌هایت را بخوان و تمام معلمان و هم‌صنفی‌هایت را دوست داشته باش و به همه احترام کن؛ چرا که زنده‌گی برادرانه و خواهرانه خوشبختی به بار می‌آورد.

خالده گفت: مادرجان، فهمیدم تشکر از شما.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- متضاد کلمه‌های زیر را روی تخته بنویسید:
  - سیاه
  - شیرین
  - روشنی
  - خوب
- در بارهٔ اهمیت صلح در گروه‌ها صحبت نمایید.

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا	شماره	لغت	معنا
۱	صلح	آرامی	۲	تشکر	شکرکردن

در بارهٔ صلح چند جملهٔ کوتاه در کتابچه‌های خود بنویسید.

درس
پنجاه و ششم

برف

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

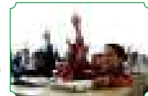
پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟
۲- برف در کدام فصل سال می‌بارد و چه فایده دارد؟

برف ریزد بر زمین | برف پاک نازنین
مثل کفتر از هوا | می‌نشیند هر کجا
روی بام و روی دشت | روی سطل و روی تشت
شیشه‌های پنجره | گشته از یخ خنجره
بچه‌های سُرجه خور | از خوشی در جوش و شور
هم صدا با یکدیگر | می‌کنم این گفته سر
برف پاک نازنین | خوش رسیدی بر زمین

آصف مایل

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله های زیر را در کتابچه های خود نوشته، صورت درست کلمه‌ها را در جاهای خالی بنویسید:

– برف بر............ می‌ریزد. (ذمین، زمین، ظمین)
– رنگ برف ....است. (صفید، سفید، ثفید)

لغت‌ها

شماره	لغت	معنا
۱	خنجر	کارد بُرنده